

Warszawa, 13 czerwca 2024 r.

Rada Naukowa ISP PAN
Instytut Studiów Politycznych, Polska Akademia Nauk
ul. Polna 18/20
00-625 Warszawa
E: politic@isppan.waw.pl

STRONA:
dr Jacek Bartosiak

reprezentowany przez:
radcę prawnego Annę Kruszewską
radcę prawnego dr Aleksandrę Sewerynik

adres do doręczeń:
Hasik, Rheims i Partnerzy
Pl. Trzech Krzyży 10/14
Budynek Ethos, 3. piętro
00-499 Warszawa
E: office@hrp.pl

**WNIOSEK O UMOŻLIWIENIE STRONIE KOŃCOWEGO ZAPOZNANIA SIĘ Z AKTAMI
POSTĘPOWANIA ORAZ WYZNACZENIE TERMINU NA WYPOWIEDZENIE SIĘ CO DO
ZEBRANYCH DOWODÓW I MATERIAŁÓW**

Działając w imieniu dr. Jacka Bartosiaka, na podstawie pełnomocnictwa złożonego do akt sprawy, niniejszym, na podstawie art. 10 § 1 k.p.a., wnoszę o:

- umożliwienie Stronie końcowego zapoznania się z aktami postępowania, tj. po przeprowadzeniu wszelkich czynności w toku postępowania, a przed wydaniem decyzji przez Radę Naukową ISP PAN,**
- wyznaczenie Stronie terminu 14 dni, licząc od dnia zapoznania się z aktami postępowania, o którym mowa w pkt. 1, na końcowe wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów.**

UZASADNIENIE

Zwięźle przedstawienie stanu faktycznego

- (1) 10 czerwca 2024 r., przed Komisją Rady Naukowej Instytutu Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk (dalej również jako „Komisja”), zostało przeprowadzone posiedzenie, w trakcie którego Komisja przeprowadziła dowód z przesłuchania Strony. Ponadto, zgodnie z pkt 6 i 7 agendy posiedzenia Rady Naukowej ISP PAN, wyznaczonego na 14 czerwca 2024 r., w trakcie posiedzenia odbywać się będzie głosowanie nad wnioskiem o wyłączenie biegłych, który został złożony przez Stronę w toku prowadzonego postępowania, jak również głosowanie nad stanowiskiem Komisji ds. przeprowadzenia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji dotyczącej nadania stopnia doktora nauk społecznych Jackowi Bartosiakowi.
- (2) Mając na uwadze czynności, które będzie podejmowała Rada Naukowa ISP PAN, zmierzające do zakończenia postępowania administracyjnego i wydania decyzji, koniecznym jest umożliwienie Stronie końcowego zapoznania się z aktami postępowania oraz wyznaczenie terminu na zajęcie stanowiska co do materiałów i dowodów zgromadzonych i przeprowadzonych w toku postępowania.

Obowiązek organu umożliwienia Stronie końcowego zapoznania się z aktami i wypowiedzenia się co do zgromadzonych materiałów i dowodów

- (3) Zgodnie z treścią art. 10 § 1 k.p.a., organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a **przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań**. Jak wynika z treści §2 ww. przepisu, organ może odstąpić wskazanej zasady tylko w przypadkach, gdy załatwienie sprawy nie cierpi zwłoki ze względu na niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego albo ze względu na grożącą niepowetowaną szkodę materialną.
- (4) Analiza treści art. 10 § 1 k.p.a. wskazuje, że zasada ogólna postępowania administracyjnego, która została w niej zawarta, tj. zasada czynnego udziału strony w postępowaniu, nakłada na organ określone obowiązki, tj. zagwarantowania stronie czynnego udziału w każdym stadium postępowania oraz **zagwarantowanie stronie przed wydaniem decyzji możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań**.
- (5) Jak wskazano powyżej, strona ma prawo do zajęcia stanowiska wobec całości dowodów i żądań zawartych w aktach sprawy, co uznać należy za prawo strony do wypowiedzenia „ostatniego słowa” w postępowaniu administracyjnym. Obowiązkiem organu prowadzącego postępowanie jest przede wszystkim **pouczenie strony o prawie zapoznania się z aktami i złożenia końcowego oświadczenia, a także wstrzymanie się od wydania decyzji do czasu złożenia powyższego oświadczenia**¹. Brak w aktach sprawy końcowego oświadczenia strony oraz dowodu, że organ prowadzący postępowanie pouczył stronę o przysługującym jej prawie – uzasadnia wniosek, że organ prowadzący postępowanie naruszył obowiązek ustalony w art. 10 § 1 k.p.a.², a tym samym dopuścił się naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na treść wydanego rozstrzygnięcia, jak również mogło stanowić naruszenie prawa strony do obrony swoich praw.

¹ B. Adamiak, J. Borkowski, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz. Wyd. 18, Warszawa 2022.

² W. Dawidowicz, Postępowanie administracyjne, s. 94.

- (6) Podkreślenia wymaga, że możliwość wypowiedzenia się przed wydaniem decyzji, odnosi się do wszystkich dowodów i materiałów, bez względu na to, z czyjej inicjatywy są one przeprowadzone lub zbierane (z urzędu czy na żądanie którejkolwiek ze stron (...)), to samo dotyczy również "żądań", bez względu na to, kto je wysuwa, strona czy organ. Jeśli więc organ administracyjny chce np. z urzędu nałożyć obowiązek świadczenia albo cofnąć udzielone zezwolenie, to na tym właśnie polega jego "żądanie" w danym postępowaniu³. Oznacza to, że strona ma prawo wypowiedzenia się w zakresie zarówno podstaw prawnych rozpoznawanej sprawy oraz podstaw faktycznych. Co do podstaw prawnych może argumentacją prawną ustosunkować się do żądania w aspekcie jego zasadności materialnoprawnej, a zwłaszcza w ustaleniu stanu faktycznego zapisanego w normie prawa materialnego⁴.
- (7) W zakresie prawa strony do wypowiedzenia się co do zebranych materiałów, to obejmuje ono całość akt sprawy, notatki służbowe pisma pozostałych stron czy też adnotacje. Prawo do wypowiedzenia się co do całości materiałów ma istotne znaczenie dla ustalenia stanu faktycznego. W aspekcie czysto procesowym, strona ma prawo wypowiedzenia się co do całości zebranych dowodów. W tym zakresie art. 10 § 1 należy interpretować w związku z art. 81, który stanowi, że: "Okoliczność faktyczna może być uznana za udowodnioną, jeżeli strona miała możliwość wypowiedzenia się co do przeprowadzonych dowodów, chyba że zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 10 § 2". Wykonanie tego obowiązku powiązane jest z dokonaniem pełnej oceny materiału dowodowego przez organ rozstrzygający sprawę. Treść wypowiedzenia się strony co do przeprowadzonych dowodów organ jest obowiązany uwzględnić, dokonując oceny na podstawie całokształtu materiału dowodowego czy dana okoliczność została udowodniona⁵.
- (8) Podkreślenia wymaga, że jeżeli strona postępowania sygnalizuje zamiar końcowego ustosunkowania się do zawartego w aktach sprawy materiału dowodowego, wówczas **niedopuszczalne jest uniemożliwienie stronie zgłaszającej taki zamiar podjęcia czynności procesowych w obronie swoich interesów**⁶. Istota uprawnienia strony, przewidzianego w art. 10 § 1 i art. 81 k.p.a., polegającego na końcowym zapoznaniu się z całokształtem zgromadzonego materiału dowodowego (niezależnie od uprawnienia do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i składania dalszych wniosków dowodowych) polega bowiem na tym, że przed wydaniem decyzji ma ona możliwość dowiedzieć się, jakie okoliczności faktyczne, wynikające z zebranych dowodów, organ będzie uwzględniał przy wydaniu rozstrzygnięcia⁷. Tylko bowiem wiedza o całokształcie okoliczności, które będzie brał pod uwagę organ przy wydaniu decyzji, zapewnia stronie należyłą gwarancję obrony jej praw. Z tego względu ważne jest umożliwienie jej końcowego zapoznania się ze wszystkimi zebranymi dowodami, niezależnie od tego, czy dowody te (zazwyczaj dokumenty) znane są jej z innych źródeł, jak również niezależnie od tego

³ S. Rozmaryn, O zasadach ogólnych kodeksu postępowania administracyjnego, „Prokuratura i Prawo” 1961 r., z. 12, s. 897.

⁴ B. Adamiak, J. Borkowski, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz. Wyd. 18, Warszawa 2022.

⁵ Tamże.

⁶ por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 17.04.2008 r., sygn. akt I OSK 644/07, Legalis nr 119959.

⁷ Tak m. in. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z 24.09.2009 r., sygn. akt II SA/Lu 304/09, Legalis nr 175572.

czy strona została już wysłuchana w sprawie w toku m.in. przeprowadzenia dowodu z jej przesłuchania⁸.

- (9) Mając na uwadze powyższe, wskazać należy, że żądanie Strony zawarte w niniejszym jest uzasadnione i zasługuje na uwzględnienie. Nie tylko bowiem podczas posiedzenia Rady Naukowej ISP PAN podejmowane będą decyzje, do których Strona ma prawo, zgodnie z art. 10 § 1 k.p.a., ustosunkować się pomimo jej nieobecności na wskazanym posiedzeniu. Co istotne, w zakresie umożliwienia stronie tak zapoznania się końcowego z aktami postępowania jak i przedstawienia swojego stanowiska w zakresie całości zgromadzonych materiałów oraz dowodów, **na organie ciąży obowiązek zapewnienia stronie realizacji ww. uprawnień**, bez względu na to, czy w toku postępowania Strona przedstawiała swoje stanowiska odnośnie poszczególnych kwestii. Realizacja uprawnień Strony w niniejszym postępowaniu jest wyjątkowa istotna z uwagi na to, , uniemożliwiono jej przeprowadzenia dowodów zawnioskowanych świadków, jak również odmówiono przeprowadzenia rozprawy administracyjnej przed organem administracyjnym, który będzie wydawał decyzję w przedmiotowej sprawie, tj. bezpośrednio przed Radą Naukową ISP PAN.
- (10) Jak wskazano w uprzednich pismach Strony, wszelkie dowody jak i oświadczenia istotne dla ustalenia stanu faktycznego strony, zgodnie z zasadą bezpośredniości i działania organu w zaufaniu do obywateli, winny zostać przeprowadzone przez Radą Naukową ISP PAN, a nie Komisją, której w żaden sposób nie można uznać za organ uprawniony do wydania decyzji w sprawie, nawet jeżeli na podstawie odrębnych przepisów uprawniona ona jest do przeprowadzenia postępowania dowodowego w sprawie. **Podkreślenia wymaga również to, że na posiedzeniu wyznaczonym na 14 czerwca 2024 r., Rada Naukowa ISP PAN podejmować będzie głosowanie nad stanowiskiem Komisji, z którym Strona nie została zapoznana, jak również nie została poinformowana o zajęciu przez Komisję stanowiska, a przede wszystkim nie umożliwiono jej ustosunkowania się do stanowiska Komisji – tak istotnego dla rozstrzygnięcia niniejszego postępowania.** Zaniechanie przez organ realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 10 § 1 k.p.a., w ocenie Strony, stanowić będzie rażące naruszenie jednej z podstawowych zasad postępowania administracyjnego, a tym samym spowoduje wydanie decyzji z naruszeniem przepisów postępowania, które będzie miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, jak również stanowić będzie o uniemożliwieniu Stronie obrony swoich praw w toku postępowania administracyjnego.
- (11) Wskazać również należy, że art. 10 § 2 k.p.a. przewiduje jedynie dwie sytuacje, w których organ uprawniony jest do odstąpienia od umożliwienia Stronie końcowego zapoznania się z aktami postępowania i ustosunkowania się do materiałów i dowodów zgromadzonych w aktach, tj. w przypadku zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego bądź w przypadku zagrożenia niepowetowaną szkodą materialną. W niniejszej sprawie, z uwagi na jej przedmiot, tj. stwierdzenie nieważności decyzji o nadaniu tytułu naukowego, żadna z ww. przesłanek nie zachodzi.
- (12) Mając na uwadze powyższe, umożliwienie stronie końcowego zapoznania się z aktami postępowania, jak również wyznaczenie terminu na zajęcie końcowego stanowiska w sprawie, jest konieczne dla zapewnienia zgodności postępowania z przepisami prawa, jak i umożliwienia Stronie obrony swoich praw na każdym etapie postępowania administracyjnego. Ponadto, za

⁸ Hauser, M. Wierzbowski (red), Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz. Wyd. 8, Warszawa 2023.

niedopuszczalne należy uznać wydanie decyzji bez umożliwienia Stronie skorzystania z jej uprawnień określonego w art. 10 § 1 k.p.a.

Anna Kruszewska
radca prawny

